

ÁGOSTON EDE

1976 July 11.

AMERIKAI MAGYAR VILÁG

PETŐFI ÉLETE VERSES REGÉNYBEN

Irta: VASVÁRY ÖDÖN

Tavaly, az év vége felé, cikket írtam azokról a verses regényekről, amelyek valamikor nagy divatban voltak a magyar irodalomban, de elég gyorsan - és megérdemelten, feledésbe merültek, mert kiváló alkotás nemigen akadt köztük. Ennek a műfajnak egyik utolsó mohikánjaként jelent meg Amerikában is Kemény György „Vas András”-a, akit azután legutolsónak Szabó László „Pocahontas”-a követett, két másik kisebb jelentőségű próbálkozással.

Vasváry Ödön

Akkor azt hittem, hogy a műfaj végleg kihalt, nem annyira a költők, hanem inkább az olvasók részvételése miatt. Arról természetesen fogalmam sem volt, hogy cikkem írásakor egy amerikai magyar költő már javában dolgozott egy hosszú verses regényen, amelyben a nagy magyar költőnek, Petőfi Sándornak életét írja le. Ez a merész költő dr. Ágoston Ede Kaliforniában élő honfitársunk, aki két és fél esztendei állandó munka után a mostani év januárjában fejezte be művét. Az alkotás most jelent meg könyvalakban, 248 oldalon, Tűz Tamás, Székely Molnár Imre, Wass Albert, Szépe László, Mócsi Ferenc, Dr. Jaszovszky József, Flórián Tibor és Csekey István elő és utószavával.

Dr. Ágoston Ede ismerős az amerikai magyarság életében. 1971-ben „Fény és Árnyék” címmel kötetet jelent meg, amelynek költeményei és prózai írásai hivatott írónak mutatják be. Személyesen nem ismerem őt, de örülök neki, hogy a könyvben ott van az arcképe is, amely egy megnyerő arcú, tisztaszemű, első fiatalságán már túl levő magyar uriembert mutat be, olyan valakit, akinek személyét így megismerni éppen olyan öröm, mint amilyen gyönyörűség olvasni kitűnő költői művét.

A munka fizikailag is kolosszális teljesítmény. Három részből áll, 1600 versszakkal. Mint a szerző hozzám írt levelében mondja, megírását mint hatodik osztályos gimnazista, 1923-ban határozta el. Sokáig tartott, míg elhatározását meg is valósította: 1973 májusában fogott hozzá és 1974 januárjában fejezte be. Könyvben való kiadása bizonyára nem volt könnyen megoldható feladat, mert jó három esztendő kellett a megvalósításához. Az elő és utószavak írói csak nagyon kellemes kötelességet teljesítettek, amikor megérdemelt elismeréssel és örömmel köszöntik az író és nagyszerű művét.

A mű megírását Péterfi életének hosszú és alapos tanulmányozása előzte meg. A költő tudta, hogy írói fantáziával meg nem történt epizódokkal tenni élénkebbé a cselekményt, ebben az esetben megengedhetetlen. Az olvasó így megbízható életrajzot is kap, nem valami ragyogó diszmagyarba öltöztetett, csak legendába illő alakot, hanem a minden-napi élet egyszerű ruhájába öltözött férfiut, aki ugyanakkor egy ősi nemzet lelkének ihletett megszólaltatója, géniusz, aki nem legenda akar lenni, hanem testből-vérből való, ember, magyar és költő.

Dr. Ágoston megmondja, hogy Arany János tanítványa. Arany költői tehetsége mellett a magyar nyelvnek is egyik legnagyobb művésze volt, akinek követése nem rangnélküli megalázkodás. Amikor Ágoston alexandrinusai beleszendülnek a mai zűrzavaros világba, mintha üzenetet hoznának, nemcsak a messze távoli térből, hanem a messzi időből is. Milyen élvezet újra mindenki által érthető,

egyszerű, de mégis költői sorokat olvasni s általuk rájönni arra, hogy van még olyan magyar költészet, amelyet Petőfi és Arany ihletett meg s amelyet az egyszerű és szegény magyar otthonokban is éppen úgy olvashatnak, amint olvasták Petőfit és Aranyt! Ezáltal válik Ágoston műve szívből fakadó üzenetté, összekötő hiddá az egymillió magyart tápláló Amerikából a tizmillió mai magyar nemzet felé.

Ágoston nem akar ujat mondani Petőfi felől, ami nem is volna könnyű feladat. Elmondja a régit, mintha a költő megfakult arcképét a ma friss és szin pompás virágaival venné körül. Mintha a saját naplóját írná azokról a boldog, hosszú esztendőkről, amelyet Petőfi társaságában, a költővel együtt élt át. Ennek a műnek megírásához az kellett: együtelni hősével, megosztani minden örömet és bánatát, minden darab kenyerét és szalonját, ha éhes, betakarni, ha fázik, megnevettetni, ha szomorú, reményt önteni bele, ha csüggedt, ápolni, ha beteg. Ez a legnagyobb jutalma és elégtétele az írónak. Nagyobb jutalmat nem is várhatna hosszú évekig tartó munkájáért.

De ezt azután senki el nem veheti tőle. Ami élet még előtte áll, annak minden napját ennek a hosszú együttélésnek emlékei fogják felmelegíteni és kedvessé tenni. És ezt a jutalmat bőségesen meg is érdemli.

Hozzám írt levelében azt mondja a költő, hogy számomra meglepetésnek tartogatta kötetét. Az is lett, hatványozott mértékben: örömteljes, lélekemelő meglepetés, amely azután kikényszeríti a kérdést: Vajon lesznek-e követői Ágoston Edének? Hátha vannak magyar költők, akiknek készülő nagy munkájáról a világ még semmit sem tud? Akik még az „epigon” nevet is vállalni képesek a törekvésükkel, hogy próbálnak Petőfihez és Aranyhoz hasonlítani írásaikban?

Az irodalmi divatok éppen olyan változók és mulandók, mint a Jókai politikai divatjai. A ma divatos költészet napjai is el fognak mulni: száraz levelekké perzseli őket a régi géniuszok napjának fénye és életet adó hősege. Petőfi és Arany tovább fog élni, mint akármelyik mai divatos poeta. Ezért illesse minden tisztelet és elismerés azokat, akik ezeknek a visszatérő nagy értékeknek útját egyengetik, az Ágoston Edék és társaik!